

Nr 67.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående om- och tillbyggnad av Smålands artilleriregementes kokinrättningsbyggnad; given Stockholms slott den 7 februari 1913.

Under åberopande av närlagda utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgiva,

att av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar ett belopp av högst 54,400 kronor må tagas i anspråk för om- och tillbyggnad av kokinrättningsbyggnaden vid Smålands artilleriregemente.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.*David Bergström.*

*Utdrag av protokollet över lantförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 7 februari 1913.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Bergström, anförde vidare:

»Den nuvarande kokinrättningsbyggnaden vid Smålands artilleriregementes kasernetablissemang i Jönköping består av tre delar, av vilka den västra utgör matsal, beräknad för omkring 325 man, och den östra kök; i mitten av byggnaden äro uppbackningsrum, skafferier m. m. inrymda.

I skrivelse den 31 oktober 1907 till arméförvaltningens fortifikationsdepartement framhöll chefen för andra arméfördelningen nödvändigheten av, att ifrågakarande kokinrättningsbyggnad utvidgades och i vissa avseenden omändrades. Den nuvarande matsalen samt nuvarande ångpannan och ånggrytorna vore otillräckliga för den ökade manskaps-

1907 års
framställning.

styrka, som enligt den nya organisationen skulle finnas vid regementet, varförutom diskningssanordningarna och utrymmena för servis, handkammare m. m. dylikt vore mindre tillfredsställande för de nya förhållandena.

Efter att hava hört regementschefen och arméfördelningschefen samt inhämtat intendentsdepartementets mening angående de förrådsutrymmen m. m., som vid en kokinrättning av ifrågakarande slag måste, på grund av bestämmelserna i det nya förplågnadsreglementet, anses vara oundgängligen nödvändiga, lät fortifikationsdepartementet utarbete förslag till ifrågakarande kokinrättningsbyggnads omändring och tillbyggnad. Detta förslag avsåg att *dels* norr om matsalen göra en tillbyggnad, inrymmande en ny, för 396 man beräknad matsal med tillhörande diskrum samt dessutom en matsal för förste konstaplar, *dels* ock norr om köket — skild från detta genom en trappuppgång — uppföra en ny byggnad i två våningar, innehållande förråd, uppvärmningsrum och expedition. Uppvärmningen skulle till stor del ske med ånga. Dessutom skulle anskaffas en ny ångpanna och nya kokapparater. Kostnaderna beräknades till 47,000 kronor; och hemställde fortifikationsdepartementet, att detta belopp måtte anvisas.

Enligt beslut den 6 maj 1910 fann Kungl. Maj:t emellertid nämnda framställning icke kunna bifallas.

Regements-
chefens
iförevarande
framställning.

I en under februari 1912 till fortifikationsdepartementet avlåten skrivelse har nu regementschefen framhållit i huvudsak följande:

Med 1901 års organisation genomförd skulle vid regementet stampersonalen uppgå till 357 och beväringstyrkan till 385 man vapenföra och omkring 60 man icke vapenföra, således tillsammans omkring 800 man. Antalet kunde dock något minskas med hänsyn till vakanser bland stampersonalen m. m., så att utrymme ej behöfve beräknas för mera än 715 man spisande på en gång. Den nu under hela året tillämpade ordningen med spisning i två omgångar skulle i så fall alltså fortfara under repetitionsövningarna.

Nuvarande diskutrymme och diskanordningar vore i högsta grad otillfredsställande och motsvarade icke vad som erfordrades för tillgodoseendet av något så när snabb diskning och för undvikande av trängsel och svårigheter i fråga om handräckningens utnyttjande. Det erfordrades därför nytt diskrum med tillgång till rinnande varmt vatten, samt praktiska diskningsapparater och torkningsställningar.

Utrymmet i avseende på förvaring av proviant vore alldeles otillräckligt och förvaringslokalernas beskaffenhet otillfredsställande.

Kokapparaterna medgåve i sitt nuvarande skick icke kokning på en gång för större styrka än 500 man, och måste för detta fall användas forcerad, d. v. s. oekonomisk eldning. Vid ombyggnad borde kokapparaternas antal beräknas för samtidig kokning för hela styrkan.

Beträffande uppvärmningsfrågan borde vid ombyggnad ånga komma till användning i stället för de nuvarande kaminerna. Eljest kunde icke ens med den omsorgsfullaste skötsel undvikas kaminos och inrökning vid viss väderlek och oförutsedda förhållanden, varjämte uppvärmningen av så pass stora lokaler som de föreslagna matsalarna alltid måste med kaminuppvärmning bliva otillräcklig i vissa delar af lokalerna.

Med anledning av vad förut nämnts angående diskanordningarnas förbättrande, kokapparaternas ökning och lokalernas uppvärmning m. m. borde den nuvarande ångpannan om endast 11 kvadratmeters eldyta utbytas mot en ny, större. I samband härmed komme frågan om ångpannans placering, och ansåge regementschefen densamma böra inrymmas i ett särskilt ångpannehus vid sidan av köket.

Ett för regementet högst viktigt önskemål vore, att ett torkrum anordnades för torkning av klädespersedlar och annan utredning. Regimentet vore för närvarande alldeles i saknad därav och ett dylikt torkrum skulle mycket lämpligt kunna anordnas i en våning över ångpanneavdelningen i särskilt pannhus.

Fortifikationsdepartementet har i likhet med regementschefen ansett, att en lösning av frågan om tillbyggnad och förändring av kokinrättningsbyggnaden är oavvisligen av behovet påkallad samt att de av regementschefen angivna synpunkterna därvid böra komma till beaktande. Fortifikationsdepartementet har därför låtit uppgöra ett nytt förslag, som i fråga om byggnadsarbetets omfattning skiljer sig från förra förslaget därutinnan,

att i den för nya matsalen avsedda tillbyggnaden ej upptagits något särskilt konstapelrum, enär detta ansetts obehövt,

att ångpannan icke såsom i förra förslaget skulle vara förlagd till källaren under köket utan i tillbyggnaden norr om köket, i vilken byggnad för övrigt skulle inrymmas även verkstad för maskinisten samt torkrum, samt

att enligt sista förslaget skulle uppföras ytterligare en tillbyggnad på kökets södra sida för förråd, uppvärmningsrum, expedition och skafferi.

Genom ångpannans flyttning från källaren skulle även denna kunna tagas i anspråk för förråd.

Kostnaden för det nya förslagets utförande har fortifikationsdepartementet beräknat till 62,000 kronor.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartements förslag.

Fortifikationsdepartementet, som från regementschefen och arméfördelningschefen inhämtat yttrande angående det nya förslaget, har hemställt *dels* om bemyndigande att i huvudsaklig överensstämmelse med de nu ingivna nya ritningarna låta verkställa om- och tillbyggnad av ifrågavarande kokinrättningsbyggnad *dels ock* om anvisande härför av ett belopp av 62,000 kronor, att av departementet förskjutas av omhänderhavande medel för att framdeles anmälas till ersättande från fjärde huvudtitelns allmänna besparingar.

Departements-
chefen.

De brister och olägenheter, som regementschefen i ovannämnda skrivelse påpekat, synas mig, särskilt i vissa delar, vara av den allvarliga beskaffenhet, att deras avhjälpande icke längre bör uppskjutas. I fråga om de flesta övriga fältartilleriregementen hava åtgärder redan vidtagits för tillgodoseende av jämväl där förekommande behov av ökat matsalsutrymme och förbättrade kokinrättningsanordningar.

Det nu föreliggande förslaget skulle emellertid medföra betydligt större kostnader än som för samma ändamål upptagits i det av fortifikationsdepartementet först upprättade förslaget. Jag har därför ansett nödigt undersöka, om kostnaderna icke skulle kunna nedbringas. Enligt vad till mig ingivna promemorior från chefen för fortifikationsdepartementet utvisa skulle så vara möjligt, därigenom att *dels* den södra kökstillbyggnaden (beräknad till 5,525 kronor) och vissa därmed sammanhängande ändringar i den nuvarande byggnaden uteslutas, *dels* de nuvarande belysningsledningarna i matsalen bibehållas. Totalkostnaden skulle på så sätt uppgå till 54,400 kronor.

Då fjärde huvudtitelns allmänna besparingar lämna tillgång till denna utgift, får jag hemställa, det Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgiva,

att av fjärde huvudtitelns allmänna besparingar ett belopp av högst 54,400 kronor må tagas i anspråk för om- och tillbyggnad av kokinrättningsbyggnaden vid Smålands artilleriregemente.»

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till Riksdagen aflätas proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Ivan Eckerström.